

Občina Moravske Toplice

LIPNICA

Glasilo občine Moravske Toplice, Leto XIX, Številka 111, 29. marec 2013

Znanilci pomladi preganjajo zimo

foto: Bernarda Puhan

Iz vsebine:

Aktualno – str. 3

Šport – str. 6

Zanimivosti – str. 9

Za zdravje – str. 10

Zanimivosti – str. 11

Reportaža – str. 13

Kmetijstvo – str. 15

Iz dela društev – str. 18

Šport – str. 21

Urednikov kotiček

Lep pomladni pozdrav, spoštovane in spoštovani, ki prebirate 111. številko Lipnice. Pomlad je tu, čeprav je zima kar dolgo časa odlašala s svojim odhodom. V mesecu, ki je za nami, se je pripetilo marsikaj. V Vatikanu so kardinali na konklavu izvolili novega papeža. To je postal argentinski nadškof Jorge Mario Bergoglio, ki si je nadel ime Frančišek. V Sloveniji pa smo potem, ko so v Državnem zboru izglasovali nezaupnico vladi Janeza Janše, dobili novo vlado, na njenem čelu pa je prvič v slovenski zgodovini ženska, Alenka Bratušek je po zamrznitvi in bianco odstopu liderja Pozitivne Slovenije Zorana Jankovića, začasna predsednica največje parlamentarne stranke. Še o eni predstavnici nežnejšega spola se je v zadnjem času veliko govorilo. Ob Tini Maze, vrhunski smučarki, dobitnici velikega kristalnega in treh majhnih kristalnih globusov, smo Slovenci znova enotno zadihali, enako tudi ob naših orlih, ki so minuli vikend navduševali na planiški velikanki. V naši občini pa imamo novega podžupana. To je Alojz Trplan, občinski svetnik iz Ivancev.

Sedaj pa še nekaj besed vsebini tokratne številke Lipnice. Tudi tokrat smo se potrdili, da bo čim bolj pestra in berljiva. Sicer pa vabljeni k branju.

Vaš urednik Boris Cipot

Alojz Trplan imenovan za podžupana

V začetku januarja 2013 je prenehal mandat podžupana Vöröš Tiborja. Namesto njega je župan imenoval Alojza Trplana, občinskega svetnika SLS iz Ivancev. Tako sta sedaj podžupana občine Moravske Toplice Geza Džuban in Alojz Trplan.

Alojz Trplan, novi podžupan

Čistilne akcije

2013

Občino bomo »čistili« 6. aprila

Zaradi slabih vremenskih napovedi so se organizatorji čistilne akcije odločili, da jo prestavijo na soboto, 6. aprila. V primeru slabega vremena pa bo v naši občini akcija izvedena teden dni pozneje, 13. 04. 2013.

Čeprav so številni prostovoljci ob lanske čistilni akciji dobra prečesali celotno občino in našli kar nekaj ilegalnih odlagališč smeti, »pack« nikoli ne zmanjka, zato jim tudi letos dela nebo zmanjkalo

Gorički vodovod postaja dejstvo

Že dobro desetletje traja boj goriških občin za celovito rešitev problema oskrbe z zdravo pitno vodo. V tem času je projekt dobil regionalno dimenzijo, pokrival naj bi prostor celotnega Pomurja, za katerega naj bi v največji meri denar zagotovila Evropska unija skozi regionalne razvojne sklade. Ves projekt, katerega vrednost se je iz začetnih 30 dvignila na skoraj 150 milijonov evrov, je doživel delitev na tri samostojne podsisteme, A, B in C. Goričko je umeščeno v podsistem B, koordinacijo vseh aktivnosti pa je prevzela občina Gornji Petrovci. V vseh občinah so pošteno zavihali rokave, se lotili priprave in izdelave vseh potrebnih dokumentov za pridobitev gradbenega dovoljenja samo, da še ujamejo vlak, ki bi omogočil črpanje finančnih sredstev iz obstoječe finančne perspektive EU. In nenazadnje, s tem bi se lahko gradnja vodovoda pričela že v tem letu. Teden dni pred končnim datumom, to je prvim marcem, ko je bilo treba oddati vso potrebno dokumentacijo na državni portal naročil, je župane goriških občin razburila izjava odhajajočega ministra za gospodarstvo Radovana Žerjava, da financiranje sistema B pomurskega vodovoda izpada iz letošnje finančne perspektive, ker naj bi goriške občine zamujale s projektno dokumentacijo. Podsistema A in C, ki zajemata lendavski konec in prleške občine, pa naj bi imela vso papirologijo urejeno, zato pri njima ni zadržkov in bosta uvrščena v obstoječo finančno perspektivo.

Revolt goriških županov, ki so zahtevali nujne sestanke z ministroma Žerjavom in Bogovičem, znotraj njihovih resorjev je umeščen projekt pomurskega vodovoda, je na dan, ko sta odstopila s svojih položajev, vseeno obrodil pozitivni izplen.

Podsistem B, to je Gorički vodovod, katerega predračunska vrednost presega 80 milijonov evrov, bo razdeljen v dve fazi. Prvo fazo, njena vrednost je približno 38 milijonov evrov, so po zagotovilih obeh ministrov, umestili v letošnje finančno perspektivo. Goriške občine so že dotlej Ministrstvu za kmetijstvo in okolje poslale popise in razpisno dokumentacijo za gradbena dela, za nadzor in obveščanje

javnosti, gradbena dovoljenja in tudi predinvesticijsko zasnovo v vrednosti 38 milijonov. Do zadnjega roka, to je 13. marca, so morali poslati še projekte za izvedbo del. Vse to se je tudi zgodilo tako, da gorički vodovod, vsaj njegova prva faza, postaja realnost. Sicer pa je zdaj že nekdanji minister Radovan Žerjav dejal, da dinamika gradnje goriškega vodovoda ne bi v ničemer zaostajala, četudi bi izpadla iz letošnje finančne perspektive.

Županska koordinacija podsistema B Pomurskega vodovoda

Ob rob članku

»Družini ob potoku odrezani od sveta«

V časniku Slovenske novice je bil v petek, 1. marca na 5. strani objavljen članek avtorja Osteja Bakala pod naslovom »Družini ob potoku odrezani od sveta«, in sicer o težavah družin Hampo Horvat in Mulec Litrop iz Vučje Gomile, ki naj bi bili zaradi Bogojinskega (po domače Šavlovega) potoka, »ki ob vsakem že malo večjem deževju ali odtajanju snega naraste in jih odreže od sveta«.

Ker je v članku navedena kopica zavajajočih trditev, uredništvo Slovenskih novic pa je objavo popravka občine Moravske Toplice zavrnilo, bomo to storili z objavo v Lipnici. Gremo po vrsti! Že v uvodu članka je hudo sporna in zavajajoča trditev, da naj bi bili obe družini v primeru večjega dežja ali odtajanja snega zaradi naraslega potoka odrezani od sveta. Resnica je, da sta družinama Hampo Horvat in Mulec Litrop tako, kot vsem ostalim vaščanom Vučje Gomile, na voljo dve asfaltirani cesti, ki peljeta v vas. Res pa je, da iz vasi vodi še tretja, sicer makadamska cesta, nekakšna bližnjica med Vučjo Gomilo in sosednjo vasjo Bogojina. Že desetletja so po tej poti otroci hodili v šolo, vaščani pa po nakupih ali k maši. In to peš, s traktorji ali drugimi prevoznimi sredstvi. Ker preko Bogojinskega potoka še ni speljan most, le betonska brv za pešce, so ob večji vodi vaščani z vozili pač morali ubrati pot po eni od asfaltnih cest, ki peljeta v vas, kar je sicer njihovo pot nekoliko podaljšalo. Vendar, v zadnjih 12. letih cesta ni bila zaradi visokih voda zaprta niti za en dan. To se je zgodilo šele v četrtek, 28. februarja, zapora pa je veljala le do ponedeljka, 4. marca. Skratka, pet dni je bilo obema družinama

onemogočen prevoz po tej cestni bližnjici. Zato ne držijo trditve, ki jih je v članku zapisal avtor Oste Bakal, »da odgovornih v občini Moravske Toplice ne zanimajo mali ljudje, ki da nočejo narediti ustrezen most čez Bogojinski potok in na tak način družine Hampo Horvat in Mulec Litrop enkrat za vselej odrešili tega problema. Ko se je družina Mulec Litrop pred štirimi leti preselila v Vučjo Gomilo, jih dejstvo da ni mostu ni odvrnilo. Res pa je, da je pot do Lendave, kamor hodita zakonca v službo, preko Bogojinskega potoka za nekaj kilometrov krajša kot pa po asfaltni cesti. Ne držijo niti navedbe, da naj bi se denar, ki naj bi bil domnevno pobiran v preteklosti za ureditev ceste in mostu, porabljen za neko drugo cesto. Kar se makadamske ceste tiče, je vzorno vzdrževana, v ponedeljek, 4. marca so delavci občinskega javnega komunalnega podjetja Čista narava na cestišče nanesli svež gramozni posip. Sicer pa občina Moravske Toplice, ki z 28 vasmi in naselji sodi med geografsko večje pri nas, skrbi za več kot 200 kilometrov občinskih cest in poti, zato je trditev, »da odgovornih v občini očitno ne zanima problem teh družin« več kot privlečena za las. Kajti, če bi avtor prispevka enakovredno upošteval navedbe, ki jih je v imenu župana Alojza Glavača pripravil mag. Milan Šadl, višji svetovalec za okolje in infrastrukturo v občini Moravske Toplice, ki si je ogledal sporno območje, bi ne zapisal, »da so gospodinjstva odrezana od sveta!«

»V zvezi z vašim vprašanjem je bil včeraj opravljen ogled. Ugotovljeno je, da so trditve, da so gospodinjstva, ki ste jih omenili v vašem telefonsko zastavljenem vprašanju, odrezana od sveta, netočne. Navedena gospodinjstva se nahajajo na območju, ki imajo zagotovljen dostop do ostalega dela občine po dveh smereh. Ena od teh smeri, ki je krajša za dostopanje do južnega dela občine – to je v smeri Bogojine, je zaprta na Bogojinskem potoku zaradi močnega dviga nivoja vode v potoku. Poškodovan je tudi priključek bližnje javne poti na vzhodnem delu k.o. Bogojina, ki je sicer za silo prevozna, vendar je na takem mestu, da omogoča prevoz tudi na drugi cesti. Sanacija tega priključka je naročena in bo izvedena v najkrajšem času. Ureditev ceste Bogojina – Vučja Gomila je uvrščena v načrt razvojnih programov občine in je predvidena v prihodnjih letih. Druga smer dostopa vodi

Sporna cesta preko Bogojinskega potoka je bila zaradi visokega vodostaja za promet zaprta od 28. februarja do 4. marca, le pet dni torej

skozi naselje Vučja Gomila in je normalno prevozna, je pa res, da je daljša. Poleg navedenega območja je bilo pregledano celotno območje občine Moravske Toplice. Ugotovljeno je bilo, da se vidijo posledice močne prepojenosti zemlje z vodo zaradi snega, ki se je hitro topil ter dodatnih padavin, zato odvodni jarki v tako kratkem času niso sposobni odvesti vso vodo v večje vodotoke. Nobena hiša ni ogrožena s poplavlami. Voda se večinoma zadržuje na poljih oz. kmetijskih površinah. Na pregledanem območju nobena hiša ni poplavljena. Močno se je dvignila tudi talnica in zalila nekatere kleti,« je v svojem dopisu še zapisal mag. Milan Šadl.

Boris Cipot

Pogovor z Romanom Ješovnikom, novim vodjem policijskega okoliša

Klateštvo štirinožcev bo po žepih udarilo njihove lastnike

Po odhodu Marjana Brunca v pokoj je s prvim dnevom letošnjega leta skrb za policijski okoliš naše občine prevzel Roman Ješovnik. Seveda smo ga pobarali o prvih vtisih. »Obsežen teren, drugačno delo, manj represije in več preventivnega delovanja. Za uspešno delo je seveda pomemben stik z ljudmi, zato sedaj skozi srečevanja in pogovore veliko pozornost namenjam vzpostavljanju medsebojnega zaupanja z občani. Upam, da bo šlo, kajti nadaljujem tam, kjer je Marjan končal z odhodom v pokoj.«

Na kaj bo kot novi »rajonski« še posebej pozoren, smo ga vprašali. »Najbolj na vse bolj množičen pojav tujcev, ki k nam prihajajo z nič kaj čednimi namerami, vse več je namreč vlomnih tatvin, zlasti v naseljih ob madžarski meji. Pri svojih dejanjih namreč postajajo vse bolj predrzni. Tudi na ilegalne nasade indijske konoplje bom usmeril večjo pozornost in to v sodelovanju z lovci in s tistimi, ki se pogosteje gibljejo na območjih, kjer bi se lahko nahajali ilegalni nasadi. Veste obmejna naselja so precej prazna, polno je praznih in zapuščenih poslopij, kar lahko nekdo s pridom

izkoristi, saj je daleč od oči. Sicer pa bo moja vsakodnevna skrb namenjena preventivi, zlasti na področju prometne varnosti. Pri tem si seveda obetam dobro sodelovanje s šolami in vrtci, različnimi društvi, svetom za preventivo in seveda lokalnimi skupnostmi ter odgovornimi v občini Moravske Toplice. Prizadeval si bom, da bom na posameznih območjih čim bolj viden, kajti že s samo prisotnostjo je veliko narejenega na področju preventive.«

V občinskem središču, v Moravskih Toplicah, ki sodi med pomembnejše turistične destinacije v Sloveniji, je bilo v zadnjih nekaj mesecih kar nekaj neljubih dogodkov, ko so se potepuški psi lotili nič hudega sluteče sprehajalce. »Ja, bilo je kar nekaj neprijetnih dogodkov. Prenekateri lastnik ni poskrbel za ustrezno varovanje svojih štirinožcev. Namesto, da bi bili v pesjaku ali na zaprtem dvorišču, jo mnogi mahnejo po naselju, ogrožajo mimoidoče, da ne govorim o tem, da onesnažujejo zelenice in pločnike. Občutek ima, da se lastniki ne zavedajo kazenske, pa tudi odškodninske odgovornosti za početje svojih štirinožcev. Zagrožene so precej visoke denarne kazni, in sicer od 200 do 800 evrov. Zato tudi skozi najin pogovor opozarjam lastnike, da ustrezno poskrbijo za svoje štirinožce. Tudi na območju občine so že bili primeri, ko so se potepuški psi lotili divjadi. V tem pomladnem obdobju bomo še posebej pozorni na pse, ki se prosto gibljejo po Moravskih Toplicah. Po tem, ko jih bomo ujeli, bomo s čipov zvedeli za lastnika, sledila pa bo denarna kazen. Prebivalce prosim, da ob morebitnih neprijetnih dogodkih s psi, pokličejo številko 113, mi pa bomo ukrepali v skladu s pristojnostmi.

Ob koncu pogovora smo ga pobarali o pričakovanjih. »Ja, čim bolj mirno delo in čim manj represivnega delovanja. Roman Ješovnik je tudi opozoril na čas setve, ko kmetje s kmetijskimi stroji in traktorji na cestišče nanosijo kar precej zemlje in blata, kar seveda posledično vpliva na slabše vozne razmere na cestah. »Treba je počistiti traktor in priključke,

preden se podajo na javno cestno površino, sicer tudi tukaj ne bo šlo brez kazni. Ta pa je 120 evrov za voznika traktorja, za pravno osebo pa kar 1000 evrov.« Tako je pač zapisano v 74. členu zakona o pravilih cestnega prometa, še dodaja Roman Ješovnik.

b.c.

Ob svetovnem dnevu CZ 1. marca v občini Moravske Toplice

Vsako leto 1. marca obhajamo dan Civilne zaščite, ko se vedno znova spomnimo vseh nesreč dogodkov, ki so prizadeli človeštvo in ker je prav ta organizacija po svojih močeh in dobri organiziranosti pomagala ljudem.

Nesebičnost in požrtvovalnost je ob vseh primerih velika. Pripadniki te organizacije skupaj z drugimi tvegajo tudi svoja življenja, vse z enim namenom, da prizadetim olajšajo bolečine, ki so jih prizadele. In prav zaradi tega je dolžnost družbene skupnosti, da se ob tem dnevu spomni s skromnim priznanjem tistih, ki so se v nesrečnih okoliščinah posebej izkazali in vseh tistih, ki že desetletja stojijo na braniku, pomagati človeku in družbi v nesreči.

V naši občini so za svoje nesebično delo prejeli posebna priznanja Civilne zaščite naslednji: Zlati znak Civilne zaščite PGD Motvarjevci, Bronasti znak Civilne zaščite pa Jože Čarni in Jože Lipaj.

Vsem dobitnikom priznanj iskrene čestitke v imenu štaba Civilne zaščite občine Moravske Toplice. Naj spomnim, da si v štabu Civilne zaščite občine Moravske Toplice prizadevamo, da bi čim bolj združili in organizacijsko okrepili vse sile, ki so poklicane za pomoč v nesreči in bi tako bili vedno pripravljeni uspešno nastopiti ob vsakokratni nesreči.

Prav gotovo tukaj nosijo levji delež prostovoljne gasilske organizacije, ki so tudi primerno opremljene in tem moramo nameniti posebno skrb, v organiziranju- množičnosti in primernem izobraževanju.

Posebnih nesreč razen poplav in neurja v preteklosti na našem območju nismo imeli. Bilo je pa nekaj požarov, ki niso povzročili večje škode.

To pa nas ne sme zavesti, da tej organizaciji ne bi posvečali ustrezne skrbi. Pojavi v naravi so nepredvidljivi, kdaj koli se lahko zgodi, velik vihar, poplava, hude prometne nesreče ali pa obsežni požari in povsod moramo biti prisotni, pomagati ljudem v nesreči.

Poveljnik CZ občine Moravske Toplice
Štefan Jančarič

Izbor naj športnika, športnice in športnega kolektiva občine Moravske Toplice za leto 2012

Zmagovalci Tjaša Vrečič, Iztok Kerčmar in NK Čarda

Skupinska slika prejemnikov priznanj športnic, športnikov in športnih kolektivov občine Moravske Toplice za leto 2012

Dvorana vaško gasilskega doma v Martjancih je bila gostitelj že tradicionalne akcije Športne zveze občine Moravske Toplice, izbora športnice, športnika in športnega kolektiva za preteklo leto. Zbrane je uvodoma pozdravil predsednik občinske športne zveze Branko Recek, župan občine Moravske Toplice je »pihnil na dušo« športnikom in športnicam in poudaril njihovo vlogo pri promociji občine v širšem slovenskem in mednarodnem prostoru, podpredsednik športne zveze in predsednik komisije za izbor Slavko Škerlak pa je pojasnil »pravila igre« pri izboru najboljših. Vsi govorniki so ob tej priložnosti izrekli čestitke pripadnicam nežnejšega spola ob mednarodnem dnevu žena.

Župan Alojz Glavač in oba prva moža občinske športne zveze Branko Recek in Slavko Škerlak so podelili tudi priznanja izbrancem za lansko leto.

Med perspektivnimi športnicami sta priznanje prejeli Kaja Horvat iz Martjancev, mlada nogometašica ŽNK Pomurje in šahistka Hana Nemeč iz Bogojine, članica ŠD Radenska Pomgrad. Priznanje perspektivnega športnika so prejeli: rokooborca Daniel in Denis Kočar iz Fokovec, člana Rokoborskega društva Sobota, igralec namiznega tenisa Luka Norčič iz Sebeborcev in karateist Sebastjan Koltaj iz Ivanec. Za najboljši športni klub v minulem letu je bil proglašen NK Čarda iz Martjancev, ki je prav v lanskem letu ob 40 letnici delovanja dosegel največje tekmovalne uspehe, kar ga takoj za prvoligaško NK Mura 05 uvršča na drugo mesto med pomurskimi nogometnimi klubi. Priznanje in plaketo je prevzel predsednik NK Čarda Franc Kodila. Na drugo mesto po izboru komisije se je uvrstilo ŠD Filovci zaradi tekmovalnih uspehov njihove ekipe malega nogometa. Tretje mesto je pripadlo KMN Tešanovci.

Športnica za leto 2012 v občini Moravske Toplice je postala igralka hokeja na travi Tjaša Vrečič, članica HK Moravske

Zbrane je nagovoril župan Alojz Glavač in športnike označil kot najbolj uspešne ambasadorje občine v Sloveniji in na tujem

Toplice, ki sodi med najbolj perspektivne slovenske igralke. V moški konkurenci je naziv športnika za leto 2012 pripadel nogometašu NK Čarda Iztoku Kerčmarju, enemu od ključnih igralcev martjanskega tretjeligaša. Tudi ostali dve priznanji za naj športnika leta sta tokrat končali v nogometnih vodah: prejela sta jih nogometaša Marko Legenič iz Moravskih Toplic in Leon Horvat iz Martjancev. Posebno priznanje za športnega delavca je prejel Ivo Cifer, nekdanji nogometaš NK Čarda, ki je po koncu tekmovalne kariere v klubu deloval kot blagajnik, tehnični vodja in predsednik ter je najbolj zaslužen za preboj NK Čarda v 3. SNL. Priznanje športni delavec upokojenec je pripadlo modelarskemu zanesenjaku Francu Gombocu iz Martjanec.

Tjaša Vrečič, igralka HK Moravske Toplice je športnica Občine za lansko leto

Posebna priznanja za izvajanje športnih in rekreacijskih aktivnosti, za vzgojo v športnem duhu je občinska športna zveza namenila tudi vsem vrtcem ter osnovnim šolam v občini Moravske Toplice.

Za kulturni program na prireditvi v martjanskem vaško gasilskem domu pa je poskrbel Tadej Ropoša z udeleženci njegovih kitarških delavnic.

bc

Nogometaš NK Čarda Iztok Kerčmar je športnik Občine za leto 2012

Kdo drug kot NK Čarda Martjanci, drugouvrščena ekipa III. slovenske nogometne lige, je športni kolektiv Občine za lansko leto. Priznanje je prevzel njegov predsednik Franc Kodila

Za prijetne trenutke slovesnosti je poskrbel Tadej Ropoša s svojimi »učenci« kitarске delavnice

Vplivi madžarske kuhinarike na prekmursko

Vse tri kuharske delavnice, ki se odvijajo v zimsko-spomladanskem času na DOŠ Prosenjakovci v okviru projekta z naslovom »Okusi (z)družijo in bogatijo«, izvaja TIC Moravske Toplice kot vodilni partner projekta v sodelovanju s partnerjema, krajevnima skupnostima iz narodnostno mešanega območja občine Moravske Toplice, **Krajevno skupnostjo Motvarjevci in Krajevno skupnostjo Prosenjakovci**.

Projekt se izvaja v sklopu Programa za ohranjanje identitete madžarskega naroda ter za podpiranje jezikovnih, kulturnih in drugih programov na narodnostno mešanem območju v občini Moravske Toplice.

Projektne partnerji so sprva zbrali recepte tradicionalnih jedi na dvojezičnem območju. Vrle gospodinje pa so v okviru delavnice nekaj teh jedi skrbno pripravile. Večina izbranih dobrot seveda ni skrivala madžarskega vpliva (enolončnica po madžarsko, ciganska pečenka, dödöle, langaš s proseno kašo). Med kuho je dobrote okušal in tudi pohvalil kuhar prosenjakovske šole, Silvo Bedič.

Na delavnici je šlo tudi za medgeneracijsko kulinarčno sodelovanje, kjer znanje in izkušnje starejših bogatijo kulinarčne izkušnje mladih.

Na kuharskih delavnicah (so)ustvarjali jedi z narodnostno mešanega območja občine Moravske Toplice

Medgeneracijsko kulinarčno sodelovanje

Kmalu sledi tudi izdaja knjižice z zbranimi kuharskimi recepti z dvojezičnega območja naše občine. Rezultati projekta bodo predstavljeni na prireditvi **Ujemite čare pomladi, 27. aprila** letos v Moravskih Toplicah. Splošna javnost bo na navedeni prireditvi lahko okušala kulinarične posebnosti iz narodnostno mešanega območja naše občine. Dodatne informacije o delavnici in projektu dobite v **TIC Moravske Toplice**.

Mešanje dödölov ni mačji kašelj, kar je dokazalo več vertinj z močnimi rokami

Kuhar prosenjakovske šole, Silvo Bedič, med (p)okušanjem madžarske enolončnice

A magyar konyha hatása a muravidéki ételekre

“Az ízek összekötnek és gazdagítanak bennünket” projekt keretén belül, a TIC Moravske Toplice, vezető partner, a Moravske Toplice Község nemzetiségileg vegyesen lakott területén működő Szentlászlói és a Pártosfalvi Helyi Közösség partnerekkel együttműködve, a téli-tavaszi időszakban, a pártosfalvi kétnyelvű általános iskolában szervezte meg a három főző műhelyfoglalkozást.

A projekt A magyar nemzeti identitás megőrzési program, valamint a Moravske Toplice Község nemzetiségileg vegyesen lakott területe nyelvi, kulturális és egyéb programjai támogatási programja keretén belül valósul meg.

A projektpartnerek elsőként begyűjtötték a kétnyelvű terület hagyományos ételeinek receptjeit. A szorgalmas háziasszo-

nyok pedig a műhelyfoglalkozás során gondosan elkészítették az ételek egy részét. A kiválasztott finomságok többsége természetesen magán hordozta a magyar hatást (magyaros egytálétel, cigánypecsenye, dödölle, lángos köleskásával). Főzés közben az ínyencfalatokat Silvo Bedič, a pártosfalvi iskola szakácsa is megkóstolta és megdicsérte.

A műhelyfoglalkozás során a generációk közötti együttműködés is megvalósult, hiszen az idősebbek tudással és tapasztalataikkal gazdagítják a fiatalok képességeit.

Hamarosan megjelenik egy kiadvány a községünk nemzetiségileg vegyesen lakott területén begyűjtött ételreceptekkel. A projekteredményeket pedig a Ragadjuk meg a tavaszi varázslatot című, április 27-ei, Moravske Toplice-i rendezvényünkön is bemutatjuk. Községünk nemzetiségileg vegyesen lakott területének gasztronómiai sajátosságait a rendezvényen a közönség is megkóstolhatja.

További információk a műhelyfoglalkozásokról és a projektről a TIC Moravske Toplice székhelyén kaphatók.

Pogostitev krajank Moravskih Toplic ob dnevnu žena

Tudi letos je Svet krajevne skupnosti pripravil pogostitev krajank Moravskih Toplic ob dnevnu žena. Ob tej priložnosti so se predstavili moravski osnovnošolci in srednješolci s krajšim kulturnim programom, pod vodstvom mentorice Mojce Antolin Golob. Prisotne je nagovoril podžupan g. Geza Džuban in predsednica KS Moravske Toplice Cvetka Davidovski. Zbralo se je 76 krajank, ki so ob dobri hrani in glasbi uživale pozno v noč. Presenetili smo jih z nastopom pevke Moire, bogatim srečelovom in s skromno cvetlico.

Jože Herman

Različnost nas bogati

Danes se nam vsem mudi. Odrasli smo zaposleni do glave in čez, otroci imajo kup občolskih dejavnosti in so večinoma prepuščeni sami sebi. Kljub temu še obstajajo družine, ki si vzamejo čas zase in delajo to kar jih veseli. Te lastnosti lahko pripišemo družini Cigan iz Tešanovec. Poleg vsakdanjih obveznosti, vedno najdejo čas za svoje tri ljubezni: glasbo, ročno ustvarjalnost in zbiranje starin.

Njihova hiša predstavlja pravo malo zakladnico različnih predmetov. Dnevno sobo krasi 200 let stara miza, ki prvotno prihaja iz Češke. Stene krasijo raznolike, unikatne slike.

Masivno starinsko pohištvo v prostorih hiše pa ustvarja pridih nostalgije in povezuje preteklost s sedanostjo. Ta del umetnosti, na svoj način dopolnjujeta hčerki Patricija in Sara, ki se že več let navdušujeta nad igranjem violine in harmonike. Da večeri pri družini Cigan ne bi bili vsakdanji, poskrbi mama Majda, ki uživa v ustvarjanju unikatnih košaric iz vrečk za kavo. S svojo izvirnostjo je navdušila tako hčerki kot moža Jožeta, ki ji z veseljem pomagajo.

Vsi se moramo včasih ustaviti in si izboriti trenutek, ki nas navdihuje in napolnjuje z energijo. Pa naj bo to le pol ure, ko lahko v miru spijemo kavo, beremo knjigo, ali preprosto uživamo v tišini. Da pa bi našli ta svoj trenutek, nam ni vedno potrebno iti daleč, samo ozreti se moramo okrog sebe.

Miša Cipot

Družina Cigan, mama Majda in hčerki Patricija in Sara. Pred njimi na mizi košarice iz vrečk za kavo, ki jih ustvarja mama Majda, ob pomoči hčerk in moža Jožeta seveda.

Ženski svetek v Martjancih

v Martjancih že tradicionalno nekje v sredini marca pripravimo »Ženski svetek«, s katerim počastimo dan žena in materinski dan hkrati. To je praznik vseh žena, mam, babic, tet, sestra, sestričen, prijateljic, sosed in še kakšno bi lahko našli. Je predvsem priložnost, ko lahko ženske sami pri sebi malo globlje posežemo v svoje bistvo in se spomnimo, da je biti ženska pravzaprav darilo, saj smo neomajna bitja močne volje, ampak nežnega mehkega srca neskončnih razsežnosti.

Tako se nas je v soboto, 16. marca, v dvorani Vaškega doma v Martjancih zbralo zelo veliko število »žensk« in seveda tudi moških, da skupno počastimo ta naš »Ženski svetek«.

Martjanski otroci so nam pripravili izredno bogat in pisan kulturni program, poln pesmi, plesa, deklamacij in besed, ki so jih malo večji otroci sami napisali in prebrali svojim mamam. In kar je bilo še bolj lepo, je bilo število nastopajočih otrok. Bilo jih je kar 25, od tega 12 takih, ki obiskujejo vrtec in 13 šolarjev. Vsaka udeleženka je bila deležna tudi ročno izdelanega unikatnega darila. Za darila so poskrbele udeleženke rokodelskih delavnic našega Turističnega društva, za kar se jim še enkrat lepo zahvaljujemo, saj vemo, da je bilo v to delo vložena veliko truda in prostega časa. Kulturnemu programu je sledilo druženje ob sladkih pregrehah, za katere so poskrbele naše vrle martjanske gospodinje in se končalo predvsem z mislimi o tem, kako lepo je, ko se zberemo v tako velikem številu in v dobri družbi preživimo prijetne trenutke. Naše Turistično društvo Martin Martjanci si želi, da bi bilo takih trenutkov še več in da bi se nam vedno pridružili v tako lepem številu.

Jasmina Papić

Dan žena v Ivanovcih

Sneg je začel kopneti in beli zvončki (znanilci pomladi) so prikukali na plano. Drobni pomladni cvetovi pa oznanjajo, da je v mesecu marcu praznik žena. Tudi letošnje leto so člani TKŠD Ivanovci svojim sovaščankam pripravili veseli večer, ki so ga popestrili člani TKŠD Pečarovci dramska sekcija ZGREJBAŠI.

Večer pa so fantje kulinarčno popestrili in vsi prisotni so bili postreženi s skromno zakusko, za sladico pa so izbrali prav posebne pralineje s srčki. Vse prisotne ženske so dobile rdeči nageljček, ki je povedal tisto česar niso besede.

Prekomeren vnos soli škoduje zdravju

Ste vedeli, da z dvema kosoma kruha zaužijemo za ves dan dovolj soli? Skoraj neverjetno. Toda resnično. Zakaj danes toliko pozornosti posvečamo soli? Zato ker je zaužijemo preveč. V Sloveniji in seveda tudi v Pomurju dnevno zaužijemo kar 11–14,3 g soli. Zgornja meja dnevnega vnosa, ki še ne predstavlja tveganja za zdravje pa znaša 5g. Ta vnos torej kar za 120–185 % presega omenjeno zgornjo mejo dnevnega vnosa soli. Celotna naša predšolska otroci zaužijejo preveč soli, in sicer 5 g dnevno- po priporočilih naj vnos soli ne bi presegal 3 g. Slovenski mladostniki zaužijejo dnevno povprečno 10,4 g soli na osebo. Posledica?

Prekomeren vnos soli je dokazano eden pomembnejših dejavnikov tveganja za zdravje!

Eden izmed glavnih vzrokov za **povišan krvni tlak** je prav prekomerno uživanje soli. Posledica visoke krvnega tlaka so srčno žilne bolezni in tudi možganska kap. Zavedati se moramo, da je povišan krvni tlak najpomembnejši neposredni vzrok smrti. Znano je, da je prekomeren vnos soli dejavnik tveganja za **osteoporozo**, saj povzroča izločanje kalcija iz telesa. Raziskave so pokazale tudi tesno povezavo med večjim vnosom soli in **debelostjo**, kar razlagajo s povečano žejo zaradi bolj slane hrane in s tem povečanjem vnosa kalorij s pijačo. Prekomerno uživanje soli poleg povišanega krvnega tlaka povzroči tudi **poslabšanje stanja sladkorne bolezni**, kar pove, da je tudi sladkorna bolezen stanje, občutljivo na vnos soli. Danes imamo trdne dokaze o povezavi med vnosom soli in pojavom **raka želodca**. Največja obolevnost za rakom želodca obstaja v državah, kjer tradicionalna prehrana vsebuje veliko soli. Tudi pri nas je pogosto uživanje zelo slanosti tradicionalnih mesnih izdelkov (klobase, pršut, siri...) in obrokov (pražen krompir, pečenke, mineštre, pečenice ...).

Vedeti moramo, da so bolniki z **bronhialno astmo** občutljivi na vnos natrija. Zato prehrana z nizkim vnosom soli pozitivno vpliva na astmatično stanje in zmanjša tudi porabo zdravil.

Koliko soli naj bi zaužili, da zadostimo potrebam po soli, pri tem pa ne ogrožamo zdravja? Priporočen vnos soli v organizmu pomeni vnos, ki naj bi ustrezal vsem individualno fiziološkim nihanjem in zagotavljal zadostno količino za vse potrebne funkcije telesa. Minimalne fiziološke dnevne potrebe po soli pri otrocih: do 4 meseca 0,3 g, 5–12 mesecev 0,5 g, 1-4 leta 0,8 g, 5-7 let 1 g, 8-10 let 1,2 g, 11-13 let pa 1,4 g. Mladostniki in odrasli potrebujejo dnevno 1.4 g soli.

Maksimalen vnos soli v organizmu pomeni še primeren in zdravstveno ustrezen vnos, ki ne pomeni tveganja za zdravje. V primeru uživanja soli vsakodnevna dolgoročna prekoračitev teh vrednosti predstavlja nevarnost za razvoj bolezni.

starost	Do 1 leta	1–3 let	4–6 let	7–10 let	mladostniki in odrasli
sol (g/osebo/dan)	do 1	do 2	do 3	do 4	do 5

Bodimo pozorni na vnos soli. Za naše zdravje gre.

Skutni štruklji

- 40 dag skute
- 32 dag ostre moke
- 1 beljak
- 15 dag kuhane polente
- sol

Polento skuhamo po navodilu proizvajalca in ohladimo. Iz pretlačene skute, moke, beljaka in soli naredimo testo. Pokrijem in pustimo počivati v hladilniku. Testo razvaljamo in po njem razporedimo polento. Zavijemo v kuhinjski prtič in v slani vodi kuhamo približno 20 minut. Postrežemo kot prilogo ali lahko samostojno jed. Jed je primerna tudi za svečane priložnosti.

Prim. mag. Branislava Belović, dr. med.
Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota

Zadišalo je po domačem

Po peki cimetovih keksov smo se skupaj z otroci odločili, da se bomo lotili še peke »koruznih zlevank«, ki so jih nekoč peklo naše babice.

Da pa nam bi peka šla lažje od rok in da bi točno vedeli, kaj vse potrebujemo za peko, smo najprej napisali recept in ga tudi ilustrirali. Nato smo si naredili predpasnike, si umili roke in priprava »koruzne zlevanke« se je lahko začela.

Vzgojiteljica Tea je v igralnico pripeljala voziček, na katerem so bile vse sestavine, ki smo jih potrebovali za peko. Tako kot je bilo zapisano na receptu, smo sestavine po vrsti dajali v posodo. Otroci so merili, ribali, mešali, vliвали in vse to so počeli s prav posebnim veseljem. Malo eden, malo drugi in kaj kmalu je bila zlatorumena masa pripravljena za v pekač. Da pa bi bila naša koruzna zlevanka še okusnejša, smo na koncu dodali še nekaj slivove marmelade.

Ko se je koruzna zlevanka pekla, se je omamen vonj iz pečice razširil po celotnem vrtcu. Zaznali so ga tudi starši, ko so popoldan prihajali po svoje otroke, a mi smo našo pekarsko udejstvovanje skrivnostno zadržali zase. Da pa si boste lahko »koruzno zlevanko« spekli tudi sami, vam izdamo naš recept. Pa uspešno peko vam želimo!

Recept »Koruzna zlevanka«

- 2 jajci
- 2 jogurtova lončka koruzne moke
- 1 jogurtov lonček olja
- 1 jogurtov lonček sladkorja
- 1 jogurtov lonček mleka
- 1 pecilni prašek
- 4 velika jabolka (naribana)
- 2 jogurtova lončka moke
- Marmelada (slivova ali marelična)

Zapisala in fotografirala
vzgojiteljica Bernarda Koroša Pantovič
iz dvojezične enote Prosenjakovci

A hazai konyha illata

A »fahéjas keksz« sütése után úgy döntöttünk a gyerekekkel, hogy »kukorica málit« is sütünk, ahogy ezt nagyanyáink szokták.

Hogy könnyebben és pontosabban tudjunk munkához állni, leírtuk majd lerajzoltuk a receptet. Megbeszéltük, hogy fog folyni a munka, magunkra vettük a kötenyt, megmostuk a kezünket és elkezdődött a »kukorica máli« sütése.

Tea óvónő a kocsit betolta a csoportszobába, amin a sütéshez való kellékek voltak. A recept szerint a kellékeket beleraktuk az edénybe. A gyerekek nagy örömmel mérték, reszelték és kevergettek. A gyerekek segítségével az aransárga keveréket

gyorsan sütni tettük. A végén nem feledkeztünk meg a szilva lekvárról, amit a keverék tetejére tettük, hogy a »kukorica máli« finomabb legyen.

Délután, amikor a szülők a gyerekekért jöttek, finom illatokkal voltak elcsábítva. De mink titokba tartottuk a sütési tevékenységünket.

Leírtuk a »kukorica máli« receptjét, hogy önök is kipróbálhassák ennek sütését. Ehez sok sikert kívánunk.

»Kukorica máli« receptje

- 2 tojás
- 2 jogurtos pohár kukorica liszt
- 1 jogurtos pohár olaj
- 1 jogurtos pohár cukor
- 1 jogurtos pohár tej
- 1 sütőpor
- 4 nagy reszelt alma
- 2 jogurtos pohár liszt
- Lekvár (szilva vagy barack)

Lejegyezte és fényképezte:
Bernarda Koroša Pantovič óvónő
a Kétnyelvű Pártosfalvi Óvodából

Régiből újat...

Hétfőn, 2013. március 11-én, a Pártosfalvi KÁI 5. osztályos tanulói műszaki napot tartottunk. A témánk a következő volt: termékek különböző szövetből. Az unalmas fehér trikókat különböző csomókba kötöttük, majd textilfestékbe mártottuk bele. Gyönyörű trikók lettek belőlük, különböző mintákkal. Őko párnákat is varrtunk hulladék szövetdarabokból.

Ez a nap emlékezetünkben fog maradni, hiszen sok újat és hasznosat megtanultunk. Régiből újat csinálni pedig nem is olyan nehéz!

az 5. osztályosok Milena tanárnővel

Iz starega novo ...

V ponedeljek, 11. 3. 2013, smo imeli učenci 5. razreda DOŠ Prosenjakovci tehniški dan, na temo Izdelki iz blaga. Bele dolgočasne majice smo zvezali v različne vozle, nato smo jih pomočili v tekstilno barvo. Nastale so čudovite majčke z različnimi vzorci. Šivali smo tudi eko vzglavnike iz odpadnih kosov blaga.

Ta dan nam bo ostal v spominu, saj smo se naučili veliko novega in uporabnega. Iz starega narediti novo pa sploh ni težko!

Prijetno popoldne ob dnevu žena

V petek, 8.3.2013 smo preživeli lepo in prijetno popoldne. V vrtec smo povabili mamice in babice naših otrok, saj so se jim ob njihovem prazniku otroci in vnuki želeli zahvaliti za vso njihovo ljubezen, nežnost, potrpežljivost in skrb.

Ob 16.00 uri smo se zbrali na dvorišču našega vrtca, od koder smo vsi skupaj krenili na sprehod v smeri Madžarske. Pot nas je vodila mimo polj in gozda in kaj kmalu smo prišli na cilj. Ko smo prišli do našega cilja, sva vsem zbranim vzgojiteljici Bernarda in Tea izdali skrivnost. V bližnji okolici so morali najti »skriti zaklad«. Vsi so se lotili temeljitega iskanja in kmalu so prav otroci v grmu zagledali veliko košaro, v kateri je bilo veliko različnega sadja, pa tudi keksi, ki smo jih spekli. Skupaj smo se posladkali s tem in onim in se skupinsko fotografirali za spomin. A smo se kaj kmalu morali vrniti, saj je vse prisotne v vrtcu čakalo še eno presenečenje. Ob vrnitvi v vrtec smo mamice in babice povabili v našo igralnico, kjer smo jim v čast njihovem prazniku pripravili kratek kulturni program, jim predali skromna darila, ter jih

ponudili z vsem, kar smo spekli zanje. Povabili pa smo jih tudi na ogled razstavljenih risbic.

Ob tej priložnosti se vsem mamicam in babicam še enkrat zahvaljujemo, da so sončno popoldan preživele v naši družbi. Upamo, da so se imele lepo in da jim bo srečanje z nami ostalo v prijetnem spominu.

Zapisała vzgojiteljica Bernarda Koroša Pantović
iz dvojezične enote Prosenjakovci

Egy kellemes délután nőnapon

Pénteken, 2013. március 8-án egy kellemes délutánt töltöttünk együtt. A gyerekek anyukáját és nagymamáját hívtuk meg az óvodába. Szép számban elfogadták meghívásunkat. Nőnap alkalmából a gyerekek megköszönték a sok szeretetet, gyengédséget, amit anyukájuktól és nagymamájuktól kapnak, valamint a sok türelmet és gondoskodást.

Délután négy órakor az óvoda udvarán találkoztunk. Eljutottunk a magyar határig. Mikor célba értünk Bernarda és Tea óvónők elárulták a titkot. A környező vidéken egy elrejtett kincset kellett megtalálniuk. Mindannyian nekiálltak keresgélni. A gyerekek a bokorban hamar megtalálták a kosarat. Sok gyümölcs és fahéjas keksz rejtett abban. Ettünk az édességből, majd egy közös képet is készítettünk emlékül. Egy kis rövid szünet után, visszatértünk az óvodába, hiszen a vendégeket még egy meglepetés várta.

Visszatérve az óvodába az anyukákat és a nagymamákat meghívtuk a csoportszobába, ahol nőnap alkalmából egy rövid kulturprogramot készítettünk. Jókívánságainkat fejeztük ki nekik és egy szerény ajándékkal leptük meg őket. Azután megkínáltuk őket azokkal a finomságokkal, amit az óvodában nekik készítettünk. Mielőtt befejeződött volna a találkozó, meghívtuk őket még a rajzkiállítására.

Mégegyszer köszönet az anyukáknak és nagymamáknak, hogy ezt a napos délutánt velünk töltötték. Reméljük, hogy vendégeink jól érezték magukat és hogy szép emlékkébe marad ez a találkozó.

Lejegyezte: Bernarda Koroša Pantović, óvónő
Kétnyelvű Pártosfalvi Óvoda
Fordította: Gal Silvija, óvónő

Nepozabna izkušnja

26. 1. 2013 – dan odhoda

To je to! Končno gre zares. Tisti neverjeten občutek, ko si na letališču, le nekaj minut pred odhodom in se ti v glavi utrne misel, da greš na Kanarske otoke. 26. januarja 2013 smo se v okviru mednarodnega projekta Comenius odpravili na prvo potovanje, ki je vključevalo tudi mobilnost učencev. V projekt so vključene še naslednje države: Romunija, Belgija, Poljska, Turčija, Estonija in Španija (Kanarski otoki). Larisa Rac, učenka 8. razreda, jaz, Nataša Feher, učenka 9. b razreda, ravnateljica OŠ Bogojina Sabina Juhart in koordinatorka projekta učiteljica angleščine Andreja Žalik Kranjec smo se odpravile na Kanarske otoke, natančneje na Tenerife. Zjutraj smo se zbrali v Murski Soboti in nato odpotovali na letališče v Graz. Opravili smo vse letališke formalnosti, se usedli na letalo in že smo bili visoko v zraku. To potovanje si bom še posebej zapomnila tudi zato, ker je bil to moj prvi polet z letalom. Čez približno pet ur smo pristali. Pozdravilo nas je toplo sonce in pogled na širo no morje. Na letališču sta nas pričakali obe družini gostiteljici in španska koordinatorka z nekaj spremljevalci. Z Lariso sva si izmenjali še zadnji spodbudni pogled, saj nisva vedeli, kam naju peljejo in kako bo. Družina, pri kateri sem stanovala, je bila super. Mama in oče sta bila prijazna, Noelia – tako je bilo ime dekletu, je bila na začetku sramežljiva, a je tudi to minilo. Ima brata Diega, ki že študira. Potem ko sem se namestila v sobi, smo odšli na daljši sprehod, tako da sem si lahko ogledala okolico. Po večerji sem se odpravila spat. Prvi dan na Tenerifih! Bila sem zelo izčrpana, a bilo je vredno vsakega koraka.

27. 1. 2013 – sonce, morje, plaža, lenarjenje in uživanje

Po dolgem spancu so me prebudili sočni žarki in nov dan se je začel. Po obilnem zajtrku sva se z Noelio odpravili na bližnjo plažo. Začudena sem ugotovila, da je pesek tam sive, skoraj črne barve. Noelia mi je pojasnila, da je to zato, ker je celoten otok vulkanskega nastanka. Po dveh urah lenarjenja na plaži, igranja odbojke in zabavanja v mrzlem morju sva se odpravili nazaj domov. Za kosilo so postregli paello, ki je nekakšna tradicionalna španska jed. Bila je izredno okusna. Kasneje smo se odpravili Los Christianos, kraj, kjer je tudi šola, ki sem jo obiskala naslednji dan. Tam smo počakali na Lariso in njeno gostiteljico, nato smo se dekleta odpravile na sprehod in do trgovin, starši pa so zavili v najbližjo kavarno. Z Lariso sva si izmenjali vse možne informacije in se spraševali, kaj naju čaka jutri v šoli ...

28. 1. 2013 - čas za šolo ...

Tisti občutek, ko stopaš proti šoli, kot da si spet »prvošolček«, ki prvič vstopa v to velikansko stavbo. V bistvu ni bilo ravno tako hudo, a vendar me je v trebuhu črvičilo od vznemirjenja. Šola v kraju Los Christianos je bila kar velika, učenci imajo okoli 33 različnih nacionalnosti, kar se mi je zdelo izredno zanimivo, saj šola povezuje otroke iz pravzaprav celega sveta. Vzdušje pred šolo je bilo super, vsi so se zabavali, se pogovarjali in zganjali kake norčije. Dan sem preživela v Noelijinem razredu, ki je bil definitivno najhujši razred na celi šoli, a to tudi v dobrem smislu. Vsi so bili prijazni in zabavni, angleščine niso ravno obvladali, a smo se vseeno razumeli. Šola mi je bila všeč zaradi nekaj odprtih prostorov, tako da so učenci med odmori lahko uživali zunaj na toplem soncu. Po notranjosti mi šola ni bila ravno všeč, saj je delovala nekoliko zaporniško, a učencev to očitno ni motilo. Po dnevu, polnem veselja, sklepanja mnogih novih prijateljstev, večernem sprehodu in obilni večerji sem kar padla v posteljo.

29. 1. 2013 – uradni začetek dejavnosti projekta Comenius

Delegacije ostalih držav so prispele in skupaj smo se zbrali v šoli, kjer smo najprej dobili nekakšne značke z imeni ter zastavo države, iz katere prihajamo. Nato so nam zapele izbrano himno Comeniusa, nam predstavili Tenerife in šolo. Učenci smo se nato odpravili na uro španščine, kjer smo se naučili osnovnih stvari, dobili smo pa tudi diplomato za uspešno opravljeno »španščino za preživetje«. Potem smo imeli zdrav zajtrk, ki je vključeval sadje, jogurt, ti. gofio (zdrobljeni kosmiči, tipični za Kanarske otoke, zanimivega, a meni ne ljubega okusa). Po zajtrku so se zvrstile različne delavnice, imeli smo predavanja o zdravem načinu življenja in o zdravem hujšanju. Lotili smo se tudi izdelave ogromne prehranske piramide. Dan v šoli se je hitro končal, kasneje pa smo šli še na bowling in krajši sprehod.

30. 1. 2013 – Nacionalni park Teide, delfini

Zjutraj nas je avtobus po vijugasti cesti odpeljal v višje predele otoka. Obiskali smo nacionalni park Teide, ki je seveda vulkanskega nastanka. Najprej smo obiskali manjši muzej, ki pa je imel tudi nekakšno simulacijo vulkana, ki je bila zanimiva in tudi poučna. Nato smo se odpravili po parku, videli smo najvišji vrh Tenerifov, ki je pravzaprav vulkan. Potem smo imeli še ogled z avtobusom, ki nas je popeljal sko-

zi celoten park, do kraja, ki naj bi bil najbolj obiskan v celotnem parku. Tam smo že začeli z malico, a so nam povedali, da to pride na vrsto kasneje. Malce lačni smo se odpravili za vodičem, ki je razlagal značilnosti vulkanskega območja in mnogo drugih stvari. Po končanem ogledu smo se končno odpravili na malico, ki smo jo z užitkom pojedli. Nato je sledila kar dolga vožnja nazaj. Naš naslednji cilj je bil ladja, ki nas je odpeljala gledat delfine. Očarani smo strmeli v vodo in se kar drli od navdušenja, ko smo jih zagledali. Bili so res neverjetni. Dan je bil zanimiv, sončen in zabaven.

31. 1. 2013 – izlet na severni del otoka

Zjutraj smo se pričakali z malce drugačno podobo, saj so naši obrazi bili kar rdeči od včerajšnjega sonca. Odpravili smo se na drugo stran otoka, razlika je bila precej očitna. Severni del je bolj zelen od južnega, videli smo več dreves in trave. Najprej smo se odpravili na ogled plantaže banan, kjer smo izvedeli, da banane ne rastejo na drevesih. Bili smo tudi v tovarni, kjer jih pakirajo in pripravijo na odvoz. V njej smo si spet nadeli novo obleko, saj so nam dali nekakšne bele dolge plastične plašče. Izgledali smo kar smešno, dobili pa smo tudi banane, ki smo jih tam pojedli, nekateri pa so si nabrali zaloge še za domov. Sledil je sprehod po Rambla de Castro, ki je tudi nekakšne vrste nacionalni park, z mnogo palmami in mnogo rastlinami, izgledal je skoraj kot manjši tropski gozd, skozi katerega pa so nas spremljali tudi mali kuščarji, ki so bili vsepovsod. Sledil je odhod v stari del mesta, kjer smo imeli nekaj časa zase ter za nakupovanje. Nekaj časa sva z Lariso hodili naokrog, a nisva našli ničesar, kar bi nama ustrezalo. Končno sva našli trgovnico s spominčki, ki sva jih ponesli domov. V naglici sva se odpravili nazaj na avtobus, ki ga pa sploh še ni bilo. Nasmejani in še vedno polni energije smo se odpravili nazaj k šoli, nato pa domov k družinam gostiteljicam.

1. 2. 2013 – zadnji dan Comenius dejavnosti

Zadnji, verjetno najbolj zanimiv dan, poln atrakcij, zabavanja in adrenalina. V šoli smo najprej na igrišču imeli športne dejavnosti in sicer »gymkhano«. Gymkhana je skupek zanimivih športnih iger, ki so predvsem zelo zabavne. Bilo je pravzaprav tekmovanje med ekipami, v neki igri smo si pod majico morali dati balon in z njim teči do polovice igrišča ter nazaj. V drugi smo dobili klovnovske lasulje, smešna očala, ki so imela le luknjico, da si videl skozi, dres in palico. Tako opremljen si potem spet moral teči tja in nazaj ter se preobleči iz kostuma in ga predati naslednjemu. Iger je bilo veliko, smejali smo se iz naših nerodnosti. Izmučeni smo nato pomalicali in se preoblekli v kopalke

ter se pripravili na odhod v Siam park. Siam park je največji vodni park v Evropi, poln vodnih atrakcij in adrenalina. Na vseh atrakcijah smo vreščali in se drli, obenem pa se smejali in zabavali. Bilo je res izredno super, adrenalinsko in nepozabno. Teden dejavnosti smo res zaključili spektakularno. Zvečer pa smo se, še vedno polni energije, učenci iz vseh držav in naši gostitelji, odpravili na mini golf. Prvič v življenju sem tako poskusila to zanimivo igro, ki je bila super, saj sem na koncu zmagala v naši ekipi. Odpravili smo se še do Mc'Donalsa, ki je ustrezal vsem, saj smo bili že prav lačni. Sledil je trenutek poslavljanja, objemanja, lepih želja in vabil, naj še pridemo nazaj.

2. 2. 2013 – dan odhoda

Ko sem zjutraj vstala, sem najprej ugotovila, da se komaj premikam, saj me je vse bolelo od prejšnjega dneva v Siam parku. Najprej smo pozajtrkovali, nato pa smo se jaz, Nodelia in njena mama odpravili na zaključno nakupovanje. Nakupila sem nekaj spominčkov za družino in prijatelje in z žalostjo še enkrat pogledala na plažo in okolico, saj je bil čas, da se odpravimo na letališče. Učiteljica in ravnateljica sta nas že pričakovali, s težkimi srci smo se poslovili od družin gostiteljic, ki sta vztrajali, da se za nekaj let moramo vrniti. Kmalu sem že sedela na letalu in se v mislih še enkrat poslovila od Tenerifov.

Projekt Comenius se mi zdi zelo koristen, poučen in zabaven. V tem projektu so nam mladim omogočili potovanja v druge države, spoznavanje drugih kultur in tradicij in seveda spoznavanje novih ljudi ter sklepanje prijateljstev. Tega tedna ne bom pozabila nikoli, spoznala sem veliko novih ljudi, s katerimi smo ohranili stike. Nekje v koticu srca pa mi je ostala želja, da se tja res nekoč vrnem. Teden je bil res izredno super. Hvaležna sem učiteljici in ravnateljici, da sem ravno jaz imela možnost potovati na Tenerife. Seveda se v projektu vrstijo še druge mobilnosti. Letos maja se nekaj naših učencev odpravlja v Romunijo. Vem, da se bodo imeli super kot mi. Prav tako pa letos oktobra prihajajo učenci iz drugih držav k nam, na našo šolo. Sama bom tedaj že v srednji šoli, a se bom za tisti teden vrnila nazaj v osnovno šolo, saj bom tudi sama gostiteljica. Tega se že zelo veselim, saj se bom z nekaterimi ponovno srečala, obenem pa spoznala še veliko novih zanimivih ljudi.

Nataša Feher, 9. b
OŠ Bogojina

Spomladanska opravila na njivah

Jesenska setev ozimnih žit je bila opravljena o optimalnem času. Časa je bilo ravno dovolj, da smo njive jeseni lahko obdelali in jih kvalitetno pripravili za setev. Kjer so bila upoštevana navodila o uporabljeni količini semena na hektar, kjer ni bilo pretiranega gnojenja in kjer nismo »hiteli« s samo setvijo, so površine, še posebno tiste, kjer je bila v jesenskem času uporabljena organska masa, dokaj dobre. Najpogosteje se v spomladanskem času srečujemo s pregostimi in previsokimi ječmeni, velikokrat prepredenimi s snežno plesnijo. To opazimo kot bele prevleke na površinah ječmenov, predvsem na spodnji strani listov. Lahko so posledica dolgo prisotnega snega. Pregosto posejani ječmeni so tisti vzrok, zaradi katerih se nam največkrat pojavlja snežna plesen. Vzrok je lahko tudi preozki kolobar, ker se glivice lahko ohranjajo v tleh, še posebej, če nismo v prejšnjih letih pravilno pripravili tal za setev poljščin. Kolobar je bil, je in ostaja še vedno najpomembnejši ukrep v kmetijstvu, poljedelstvu. Z njim lahko na najenostavnejši način preprečimo pojav določenih bolezni in škodljivcev, pa tudi na plevelno floro lahko veliko vplivamo, predvsem na zmanjšanje pojava določenih plevelov. Kolobar je osnova kmetovanja, kjer lahko ohranjamo tla strukturna in kvalitetna. Ukrepi kmetijske politike so prav tako usmerjeni k spoštovanju kolobarja in ohranjanju rodovitnosti tal. Če opazimo precej snežne plesni je priporočljivo, da skušamo taka mesta »počesati«, ker nam bodo napadle rastlinice drugače propadale. Na posevkih ječmenov se nam pojavljajo tudi rumenenja. Ta rumena barva je posledica manj ugodnih vremenskih razmer, pojavlja se na listih (hladen veter lahko izsušuje robove listov, povzroča lahko spremembo barve celih listov). Seveda pa lahko pride do rumenenja ječmenov tudi na tleh, ki so kislila. Ječmen je namreč žito, ki je najbolj občutljivo na kislost tal (pH). In veliko pridelovalcev niti ne ve, kakšen pH tal imajo. Še posebej na lahkih peščenih tleh je ta pojav velikokrat prisoten, ker tam prihaja do hitrega izpiranja hranil. Rumenenje ječmenov se zaradi kislosti tal prične pojavljati v fazi razvoja tretjega lista oziroma razraščanja posevkov, to je takrat, ko koreninski sistem doseže globlje plasti tal. Precej več težav se pričakuje na ječmenih, ki so posejani

za koruzo, ki ji je bilo apnjeno z manjšimi odmerki apna spomladi, pred setvijo. Ker na peščenih tleh prihaja do močnejših izpiranj bi bilo smiselno, da kot reden agrotehnični ukrep opravimo apnjenje z manjšimi odmerki apna pred setvijo. Seveda je potrebno apnjenje pred setvijo opraviti kar nekaj časa pred setvijo (in ne tik pred setvijo), ločeno od apnjenja pa je potrebno opraviti gnojenje. Podobno velja tudi pred setvijo oljne ogrščice.

Posevki oljne ogrščice in ozimnega ječmena so videti kar precej slabše na njivah, ki so manj založene s humusom. Vsebnost humusa blaži negativne posledice kislosti na razvoj koreninskega sistema rastlin in ukrep za povečanje humusa v tleh dolgoročno vpliva na zmanjšanje težav zaradi kislosti in bi jih morali v kolobarju izvajati istočasno z apnjenjem. Značilen znak kislosti tal pri ječmenih se kaže tudi v slabem razvoju in odmiranju koreninskih laskov. Ko pregledamo površine ječmenov ugotovimo, da so nekateri rjavi. Rastlina skuša z razvojem novih koreninic na rastišču premagati slabe pogoje za rast, zato opazimo na prizadetih rastlinah odmrla rjava tanke koreninice in na novo razvite majhne bele koreninice. Nekoliko lahko v spomladanskem času omilimo propadanje rastlinic, kjer je pH pod 5, ne moremo pa s tem ukrepom vplivati na spremembo kislosti tal. V spomladanskem času, na lažjih peščenih in prodnatih tleh, lahko to nekoliko omilimo z gnojenjem posevkov ozimnega ječmena in pšenice z apnenčevo moko – je pa to ukrep v sili. Zgodaj spomladi posevke pognojimo s 500 – 1.000 kg apnenčeve moke na hektar. S tem bomo omilili slab razvoj in nadaljnje propadanje posevka zaradi kislosti tal. Ne bomo pa nadomestili ukrep apnjenja, ki bi ga glede na pH vrednost morali opraviti pred setvijo posevka. Če boste apnili posevke, ki že rastejo, je treba opravljati apnjenja z materiali, ki v celoti padejo na tla in se njihovi delci ne zadržujejo na rastlinah. Rastline, predvsem njihovi listi, morajo biti popolnoma suhe, da ne bi prišlo do ožigov na listih. Ta ukrep se priporoča samo na tistih posevkih, ki bi zaradi kislosti popolnoma propadli, ukrep pa izvedeno v sončnem vremenu. Dnevi s slano niso primerni. Posevke, ki jih bomo ali smo jih morda že apnili zgodaj spomladi, je potrebno v

roku 14 dni po apnjenju dognojiti. Lahko dognojite tudi z manjšimi odmerki razredčene gnojevke. Zelo priporočljivo pa je, da opravite analizo tal in ugotovite kakšen pH imajo vaše površine. Tudi za dognojevanja se odločite na podlagi talnih nitrarnih testov, da ne boste po nepotrebnem razmetavali predvsem mineralna gnojila in denar.

Ozimna žita. Kjer je bilo posejano jeseni v pravem času in uporabljena priporočljiva količina semena na hektar, sledi ukrep dognojevanja. Svetujem, da vzamete vzorce tal in opravite talne nitrarne teste, da boste videli, koliko vaša pšenica potrebuje dušika. Prav tako kot uporaba herbicidov na pamet, ni priporočljiva uporaba mineralnih gnojil na pamet. Če imamo goste posevke pšenice je priporočljiva uporaba česal, ker v pregostih posevkih prihaja do pogostejšega pojava bolezni v kasnejših razvojnih fazah. Tudi preveč dušika vpliva negativno pri pregostih in prebujskih posevkih, saj lahko povzroča poleganja žit. Probleme bomo imeli z boleznimi, še posebej s pojavom fuzarioz v času cvetenja, posledično bomo imeli previsoko vsebnost mikotoksinov v zrnju žit.

Ko opravimo talne nitrarne teste se glede na vsebnost dušika odločimo za dognojevanje. V zgodnjih razvojnih fazah svetujem, da dodajate največ do 30 kg dušika na hektar (100 – 120 kg KAN/ha). Več lahko damo posevkom oljne ogrščice, vendar tudi tu priporočam, da se odločite na podlagi analize mineralnega dušika v tleh. Preveč dušika ni priporočljivo dodajati posevkov.

V tem zgodnjem spomladanskem času pa svetujem tudi, da dobro pregledate vaša žita glede stanja plevelne flore. Nekateri se že v jesenskem času odločite za uporabo herbicidov (na težjih tleh), velika večina pa vas po teh sredstvih posega v spomladanskem času. Ozkolistne pleveli (srakoperec, stoklasa, ljuljke, idr.) in širokolistne pleveli (plezajoča lakota ali smolenc, njivska vijolica, spominčica, idr.) je potrebno uničevati zgodaj spomladi, ko še ne dosežejo faze razvoja, ko jih noben herbicid več ne bo uničil. Zato je potreben temeljit pregled vaših posevkov. Srakoperec nam dela precej škode sedaj, ko odvzema kulturnim rastlinam prostor, hrano, svetlobo, vodo, problematičen je tudi ob žetvi. Velikokrat ga opazimo v fazi klasenja žit, ko ga več ne moremo uničevati z nobenim pripravkom.

S smolencem imamo prav tako veliko problemov že v spomladanskem času. Ko preseže določeno razvojno fazo (tri etaže) ga je nemogoče uničiti. Ker pleveli zelo hitro rastejo, saj so konkurenčni kulturnim rastlinam, je potrebno biti zelo pazljiv, da ne zamudimo kakšnega opravila. Fitofarmaceutskih sredstev je precej, ki delujejo tako na ozkolistne, kot tudi na širokolistne pleveli. Potrebno je izbrati takšne, ki so v določenem žitu registrirani in kupljeni v Republiki Sloveniji. In vsako fitofarmaceutsko sredstvo je potrebno uporabljati v skladu z navodilom o uporabi.

Posevke ozimnih žit najprej temeljito pregledamo glede na stanje plevelne flore in svetujem, da jih najprej prečešete (kar je zahtevam mehanski ukrep v integrirani pridelavi poljščin na žitih od leta 2011 dalje). Zgodaj spomladi 1-2 krat intenzivno prečešemo posevke ozimnih žit, vendar pazimo, da niso že premočno razrasli, ker si bomo v tem primeru kulturne rastline poškodovali. Če posevki niso moč-

neje zapleveljeni s srakopercem ali stoklaso je česanje zelo učinkovit ukrep za zatiranje plevelov, tako da običajno raba herbicida za zatiranje enoletnih plevelov ni potrebna. Če imate posevke ozimnih žit, ki niso ravno najboljše ukoreninjeni ne bo odveč ukrep valjanja, ker bomo s tem posevke pritisnili k tlom, da bodo koreninice lažje našle stik s hranili pod zemljo.

Na vrsto bo prišla zgodnja raba herbicidov. Večina posevkov ozimnega ječmena in pšenice, posebej tisti, ki so bili posejani pravočasno in v jesenskem času niso bili uporabljeni herbicidi, bo močno zapleveljena z ozkolistnimi in širokolistnimi pleveli, zato ocenjujem, da bo uporaba herbicidov potrebna za večino posevkov ozimnih žit, kjer jesenska uporaba ni bila izvedena. Ker pa nekateri herbicidi niso dovolj učinkoviti pri nižjih temperaturah (nočne temperature se ne smejo spustiti pod 0°C) je pri zgodnji uporabi smiselno uporabljati herbicide, ki so dovolj učinkoviti tudi pri nižjih temperaturah. Med herbicidi, ki tudi sedaj delujejo na srakoperec in druge enoletne ozkolistne pleveli in enoletne širokolistne pleveli je pripravek Cougar v odmerku 1,75 l/ha ali Herbaflex v odmerku 2 l/ha, Stomp 400 SC v odmerku 2,5 - 5 l/ha ali Activus 40 WG v odmerku 4 kg/ha, oziroma pripravek Attribut 70 SG v odmerku 0,1 l/ha (samo v pšenici), Alister grande v odmerku 0,8 – 1 l/ha, Arrat v odmerku 0,2 kg/ha, Axial v odmerku 0,2 kg/ha l/ha (le za enoletne ozkolistne pleveli kot so srakoperec, gluhi oves, ljuljke, njivski lisičji rep), Axial one v odmerku 1 l/ha, Boxer v odmerku 2,5 l/ha. Če v posevku ni ozkolistnih plevelov (srakoperec, stoklasa) je za zatiranje enoletnih širokolistnih plevelov možna zgodnejša raba (pri nižjih temperaturah) pripravkov Grodyl v odmerku 20 - 40 g/ha ali Mezzo 20 - 30 g/ha ali Orbit v odmerku 0,25 l/ha ali Lintur 70 WG v odmerku 0,12 - 0,18 kg/ha ali Logran 20 wg 35 - 40 g/ha ali Tandus 200 ec 1 – 2 l/ha. Za posevke, ki so zapleveljeni s slakom ali osatom priporočamo poznejšo rabo herbicidov, saj učinkoviti herbicidi na te pleveli rabijo nekoliko višje temperature (nad 12°C). Paziti bo potrebno tudi na kakšne druge pleveli, še posebej na zelo nevarno ambrozijo, ki je predvsem nevarna kot alergena rastlina. Dolžni smo preprečevati njeno širjenje, pa ne

samo na kmetijskih površinah, ampak tudi na nekmetijskih. Ravno na nekmetijskih površinah se nam nekontrolirano razvija, semeni, in se nam razširja. Nevarna je ko cveti, njen cvetni prah je tisti, ki povzroča alergije pri občutljivih ljudeh. Ob uporabi herbicida je vedno potrebno najprej prebrati navodilo o uporabi, da se prepričamo za katere vrste žit je določen herbicid registriran. Tudi na samo razvojno fazo žit in plevelov je potrebno paziti, ker če to zamudimo, nam herbicidi več ne delujejo. Pri nas še vedno velja, da lahko uporabljamo samo tista fitofarmacevtska sredstva, ki so za določeno žito in določene plevela registrirana in seveda kupljena v Republiki Sloveniji. Seveda pa moramo upoštevati tudi predpisano količino uporabljenega sredstva na hektar, kar prav tako najdemo v navodilu o uporabi. Ko uporabljate fitofarmacevtska sredstva bodite izredno natančni, samo bomo tako tudi kmetje nekaj prispevali k manjšemu obremenjevanju okolja.

Pa dobro letino želimo.

Metka Barbarič, KGZS-zavod MS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MURSKA SOBOTA**

Štefana Kovača 40,
9000 Murska Sobota,
tel.: (02) 539-1410, fax: (02) 521-1491
www.kgzs-ms.si

Zbirna – subvencijska vloga za leto 2013

Vse kmetovalce obveščamo, da letos rok za oddajo zbirnih (subvencijskih) vlog poteka od

26. februarja, do vključno 6. maja 2013

Glede na slab odziv na obvestilo v prejšnji Lipnici, ponovno pozivamo kmetovalce, da se čim prej prijavijo na vnos vloge, ter da se tako izognejo nepotrebni čakalju pred vnosom.

Prijave vsak dan od 7 – 8 ure

Prijave:

Anica Petrovič	5422 – 504	GSM 031-703-630
Daniel Puhan	5421 – 504	GSM 031-703-631
Štefan Bogdan	5449 – 052	GSM 031-703-615
Franc Škalič	5391 – 446	GSM 031-703-639

Zanimiva pobuda evropske poslanke

Ekipa Požen' Evropo, v sodelovanju z Inštitutom za ekološke raziskave ERICO in Visoko šolo za varstvo okolja, razpisujeta vseslovenski nagradni natečaj za spodbujanje lokalne pridelave hrane "Hrana za zdravje in delovna mesta". V akciji, ki jo je sprožila evropska poslanka Zofija Mazej Kukovič, bo posebna pozornost namenjena štirim avtohtonim slovenskim kmetijskim kulturam, ki zaradi masovnega uvoza hrane iz tujine počasi izginjajo. To so ajda, česen in kmetijske rastline iz skupin stročnic in jagodičevja, ki so včasih pogosto krasile našo domovino.

Z nagradnim natečajem »Hrana za zdravje in delovna mesta« želi povečati ozaveščenost o zdravi prehrani, širiti dobre prakse podjetništva na področju hrane ter spodbujati ljubezen do zemlje in lokalno pridelane hrane.

Na natečaj se lahko prijavijo posamezniki, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s pridelavo hrane na vrtovih in balkonih, kmetje, ki pridelujejo hrano za lastno uporabo ali prodajo, ter šole in vrtci, ki se zavedajo pomena privzgoje zdravega odnosa do hrane že pri otrocih.

Več o tem najdete tudi na spletni strani:

www.zofijamazekukovic.net.

Pri Erniši zori izjemen letnik

Začela se je pomlad in s tem tudi prva opravila v vinogradih. Rezanje vinske trte je za vinogradnika strokovno najbolj zahtevno opravilo. Z rezjo se uravnava rodnost in obremenitev vinske trte, kar odločno vpliva na samo kvaliteto grozdja in vina.

Prva zimsko-pomladna ročna dela so opravili tudi v vinogradu Mirana Erniše iz Tešanovec. Poleg zunanjih opravil se vsak vinogradnik še posebej rad mudi v svoji kleti in skrbi za kakovost svojih vin. Pri tem se izpostavlja predvsem pridelek ledene trgateve, ki je za vse ljubitelje vin še posebej dragocen. Lanski zadnji pridelek v vinogradih je bil zelo kvaliteten, zato so se pri vinogradniški družini Marije in Mirana Erniša, ki imajo svoj vinotoč v Suhem Vrhu, odločili za posebne trgateve oz. za ti. predikatna vina. V jeseni so imeli poleg normalne še pozno trgatev sorte CHARDONNAY in KERNER. Ob pomoči sosedov in prijateljev ter svojcev pa še Miklavževo trgatev sorte RUMENI MUŠKAT in TRAMINEC. Vse sorte so imele izjemno sladkorno stopnjo, kar bo vplivalo na izjemno kvaliteto in končno oceno vina. Proti koncu naslednjega leta pa bomo to, lahko tudi poizkusili in se o tem sami prepričali.

Miša Cipot

Velikonočna razstava rokodelskega društva Vrtnica

Rokodelsko društvo Vrtnica Prosenjakovci je v nedeljo, 17. marca, v starem gasilskem domu pripravilo velikonočno razstavo, ki je privabila veliko število obiskovalcev. Ti so na razstavi lahko občudovali najrazličnejše vezenine z velikonočnimi motivi, pirhe, ki so bili barvani na različne načine ter kokoši iz sena. Članice društva so na razstavi predstavile tudi izdelke iz koruznega ličja, rože iz krep papirja ter

tudi rože iz kokošnjega perja. Da je bila razstava resnično izjemna, so poskrbeli tudi otroci iz vrtca Prosenjakovci, ki so prispevali svoje risbice in rožice.

Številni zadovoljni izrazi na obrazih odhajajočih obiskovalcev so dali še večji navdih za ustvarjanje novih čudovitih izdelkov članicam, te pa so obljubile, da bodo naslednje razstave še bolj posebne in še bogatejše z raznoraznimi rokodelskimi izdelki.

Denis Malačič

A Rózsa kézműves egyesület húsvéti kiállítása

A pártosfalvi Rózsa kézműves egyesület március 17-én, vasárnap húsvéti kiállítást szervezett, amelynek nagyon sok látogatója volt. A látogatók megcsodálhatták a húsvéti motívumokkal ellátott hímzéseket, a különböző díszítésű hímes tojásokat és a szénából készült tyúkokat is. Az egyesületi tagok a kiállításon továbbá bemutatták a csuhéból készült tárgyakat, valamint a krepp papírból és tyúktollból készített virágokat is. A kiállítást rajzaikkal és virágaikkal színesítették a pártosfalvi óvoda csemetéi is.

A látogatók elégedettsége további alkotómunkára ösztönzi a tagokat, akik megígérték, hogy a jövőbeni kiállításuk még különlegesebbek lesznek, és további kézműves termékekkel gazdagítják a rendezvényeket.

Malačič Denis

Jubilej sladke poti

Letošnji pohod po Sladki poti, ki je posvečen prazniku dneva žena, je potekal že 10. leto. Organizatorji pohoda smo bili Mikroturistični grozd Sladka pot in PGD Ratkovci. Kljub deževnemu vremenu se je pohoda udeležilo 120 pohodnikov od blizu in daleč. Zbiranje pohodnikov je potekalo pri gasilskem domu Ratkovci. Po prijavi in vpisu v izkaznico Pohodnika/pohodnice po Goričkem smo se okrepčali z dobrotami ratkovskih gospodinjin in gospodinjcem in ponudbo Kmečke sirarne. Krožna pot je bila dolga 13 km in nas je vodila skozi vasi Ratkovci, Fokovci, Selo, Prosenjakovci in Berkovci.

Rahle dežne kaplje so osveževale pohodnike, na postojankah pa smo si vračali izgubljene kalorije.

Prva postojanka je bila pri selanski rotundi, druga v DOŠ

Prosenjakovci, tetja pri Časarovem mlinu v Berkovcih, četrta v medičarski delavnici družine Celec v Ratkovcih, kjer je vsak pohodnik prejel medeno medaljo. Pot smo, mimo Bohar - Topolovcove domačije, kjer domujejo številni konji, nadaljevali na izhodiščno točko.

Iz nove kuhinje v gasilskem domu je že dišalo po odličnem ričetu s klobaso. Topel obrok se je v deževnem popoldnevu prav prilegel.

Se vidimo prihodnje leto.

Ana CELEC

LRF za Pomurje

LRF za Pomurje vabi predstavnike društev in zavodov Občine Moravske Toplice na srečanje, ki bo

**v četrtek 4.4.2013 ob 17.00 uri
v prostorih Oaze zdravja v Tešanovcih.**

Želimo namreč vzpostaviti in nadgraditi svoje delo v prihodnosti, zato se želimo srečati z vami, da nam poveste, kje in kako vam lahko pomagamo pri vašem delovanju.

Več na spletni strani lrf-pomurje.si.

Biotehniška šola Rakičan obvešča imetnike naprav, o testiranju škropilnih naprav

PREGLED BO ORGANIZIRAN

V PROSENJAKOVCIH – KZ RADGONA

V PONEDELJEK 08.04.2013 OD 8.00 DO 12.00 URE

V RATKOVCIH – VAŠKO GASILSKI DOM

V PONEDELJEK 08.04.2013 OD 13.00 DO 15.00 URE

V FOKOVCIH – KZ RADGONA

V TOREK 09.04.2013 OD 08.00 DO 11.00 URE

V VUČJI GOMILI – PRI VAGI

V TOREK 09.04.2013 OD 12.00 DO 15.00 URE

V TEŠANOVCIH – POSESTVO PANVITA

V ČETRTEK 25.04.2013 OD 08.00 DO 15.00 URE

V MORAVCIH – GASILSKI DOM

V PETEK 26.04.2013 OD 8.00 DO 10.00 URE

V NORŠINCIH – GASILSKI DOM

V PETEK 26.04.2013 OD 11.00 DO 15.00 URE

V ANDREJCIIH – GASILSKI DOM

V PONEDELJEK 29.04.2013 OD 8.00 DO 15.00 URE

V BOGOJINI – DEPONIJA

V SREDO 22.05.2013 OD 8.00 DO 12.00 URE

V FILOVCIH – PRI ZBIRALNICI MLEKA

V SREDO 22.05.2013 OD 13.00 DO 15.00 URE

DODATNE INFORMACIJE:

041 579 820 - vodja testiranja ali

02 530 37 59 - tajništvo šole

V Tešanovcih so mladi dokazali znanje in zanimanje za kmetijstvo

Kmetijsko gozdarski zavod (KGZ) M. Sobota in Mladinsko Društvo Tešanovci so v petek, 22.3.2013, priredili regijsko tekmovanje: Mladi in kmetijstvo, katerega so se udeležila pomurska društva iz Zveze slovenske podeželske mladine. Dijaki, študentje, člani različnih društev podeželske mladine Pomurja, so v Tešanovcih pomerili svoje znanje iz hmeljarstva, reje perutnine, pridelave rastlinskih olj v Sloveniji in narodnih nošah. Regijskega kviza se je udeležilo 8 ekip, in sicer 2 ekipe Mladinskega društva Tešanovci, 1 ekipa Društva podeželske mladine (DPM) Goričko Bodonci, 3 ekipe DPM Sveti Jurij ob Ščavnici in 2 ekipe DPM Prlekija. Kviz je potekal pod budnim očesom komisije KGZ M. Sobota.

“Spodbujanje mladih za kmetijstvo je ključnega pomena, če se želimo samooskrbovati, zagotavljati varno hrano za prebivalstvo”, nam je na prireditvi povedal župan občine Moravske Toplice, Alojz Glavač. Povedal je še, da občina od nekdaj spodbuja razvoj in napredek v kmetijstvu, posebej še mlade prevzemnike kmetij. Glavač pravi, da je kmetijstvo naša prihodnost in velik zaklad celotne regije, ki ga moramo negovati. Andreja Krt Stopar, predstavnica Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenija, je pozdravila uspešno delovanje društev podeželske mladine. Pri Zbornici so zadovoljni z ukrepom mladi prevzemniki kmetij. Vendar pa danes glavno oviro še vedno predstavljajo majhne kmetijske površine in ovire pri nakupu kmetijskih zemljišč, ki so vidne posledica kmetijske politike bivše države, ki je določala hektarske maksimume.

Na regijskem kvizu v Tešanovcih je odlično 3. mesto dosegla domača ekipa Mladinsko društvo Tešanovci, na državno tekmovanje pa se je uvrstila ekipa DPM Sveti Jurij ob Ščavnici. Državno tekmovanje v kvizu: Kaj veš o kmetijstvu, bo potekalo 13. aprila v občini Sveti Jurij ob Ščavnici ob zvokih ansambla Modrijani.

Miša Cipot

NK Čarda oslabljena pred spomladanskim delom prvenstva

Članska ekipa NK Čarda, ki nastopa v 3. SNL vzhod je uspešno zaključila jesenski del prvenstva, saj se na lestvici nahaja na drugem mestu, z zaostankom ene točke. Čeprav je lansko leto na začetku jesenskega dela kazalo zelo slabo, so se v drugem delu pokazali v pravi luči in od 6.

kola naprej bili neporaženi. Po končanem jesenskem delu prvenstva so začeli s treningi v telovadnici. Zadovoljni z rezultati smo mirno čakali na spomladanski del prvenstva. Vendar se je okrog novega leta pripetila neugodna situacija. Klub so nepričakovano zapustili trener Šavel, igralci Kerčmar, Cipot, Gjergjek, vsi so odšli v Avstrijo, Šipoš k Muri

Ko praznujete vi ali vaši najdražji si praznovanje polepšajte z našimi izdelki!

- Torte po vaši želji - raznih oblik in okusov
- Kremna in suha čajna peciva
- Prekmurska gibanica, šarlote, kremšnite
- Slana peciva, ocvirkove pogače, slane palčke ...

in vratar Zorger v Puconce. Z odhod omenjenih igralcev smo v ekipo vključili nekaj novih mladih igralcev, ki pa se še morajo kaliti. V ekipo se vrača tudi Kranjc, ki je bil od aprila lansko leto poškodovan. Ekipa je nekoliko oslabiljena, vendar še dovolj dobra, da se kosa z vsemi tretje ligaši. Nekaj težav imamo z izbiro trenerja. Po odhodu Šavla, je mesto trenerja prevzel Jože Rous. S treningi na prostem so začeli ob koncu meseca januarja. Po nekaj treningih in prijateljskih tekmah se je med igralci pojavilo nezadovoljstvo in nastopila je nemotivacija za igro. Vodstvo kluba se je skupaj z igralci odločilo za menjavo trenerja. Naloge trenerja je v mesecu marcu prevzel Leon Horvat in jih bo opravljal do prihoda novega trenerja.

Čez zimo so nastale spremembe tudi v mladinskem moštvu. Mesto trenerja je prevzel Leon Horvat, prišlo je nekaj novih igralcev, dva igralca pa sta odšla in sicer tudi v Avstrijo.

Pri manjših selekcijah ni prišlo do nobenih sprememb. Čez zimo so pridno trenirali v telovadnicah, se udeleževali turnirjev in na njih dosegali odlične rezultate.

Športni pozdrav

Franc K.

Izlet v Planico na ekipne smučarske polete

V soboto 23. 3. 2013 smo se vaščani Ivanec in Moravskih Toplic udeležili ekipnih smučarskih poletov v Planici. Izlet je organiziralo Turistično društvo Selenca iz Ivanec in ivanska mladina. Ideja za ogled smučarskih poletov je padla, ko smo se mladi Ivanec udeležili pustnega rajanja v Moravskih Toplicah.

V zgodnjih jutranjih urah smo se odpravili z avtobusom proti Planici. Med potjo smo imeli tudi nekaj postankov. Tja smo prispeli ob 6. uri zjutraj. Ob prihodu smo najprej zajtrkovali, nato smo se

odpravili na prizorišče, da bi si pogledali smučarske polete. 12 udeležencev izleta pa se je odpravilo na pohod iz doline Planice pod Poncami v dolino Tamar, ki je na nadmorski višini 1106m. Tam so si ogledali kapelico Marije in se okrepčali v koči Tamar. Pohod je vodil Janez Horvat iz Ivanec, ki je član Društva Selenca. Dan je bil naporen, saj nas je vožnja izčrpala, a kljub temu smo se domov odpravili veseli in zadovoljni, saj so naši slovenski orli v skupnem seštevku pristali na 1. mestu. To je bilo še dodatno veselje za nas Prekmurce, ki smo pripotovali iz drugega konca Slovenije. Tako se bomo še dolgo spominjali prijetnih trenutkov, ki smo jih doživeli v Planici.

Tadeja Trplan

Povabilo k sodelovanju - Predstavitev v drugi številki Infomagazina

Vse zainteresirane in s turizmom povezane ponudnike iz občine Moravske Toplice obveščamo, da se v obliki zakupa oglasnega prostora oziroma kuponov ugodnosti lahko predstavite v drugi številki infomagazina, ki ga pripravljamo že kmalu. Vabljeni k sodelovanju!

Več informacij v TIC Moravske Toplice.

www.peugeot.si

NOVI PEUGEOT 301

PLOD VEČ KOT 120 LET AVTOMOBILSKIH IZKUŠENJ

za **9.490 €***

4LETA GARANCIJE

POKLIČITE NA BREZPLAČNO ŠTEVILKO 080 26 24 IN SE NAROČITE NA PREIZKUSNO VOŽNJO!

Poraba v kombiniranem načinu vožnje: 4,1-7,3 l/100 km. Izpuh CO₂: 108-168 g/km. Podrobnejše informacije o porabi goriva in emisijah CO₂ novih osebnih vozil Peugeot najdete v priložniku o varčni porabi goriva in emisijah CO₂, ki ga lahko brezplačno pridobite na prodajnem mestu in na www.peugeot.si.

NOVI PEUGEOT 301

MOTION & EMOTION

APMS AVTOCENTER PEUGEOT d.d. Bakovska 29b, 9000 Murska Sobota, tel. 02 530 16 20

Vabilo na pomladni dogodek s pridihom madžarske dediščine

Na narodnostno mešanem območju v občini Moravske Toplice v okviru Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci deluje otroška folklorna skupina Ugrós, v okviru KUD Attila Jozsef Motvarjevci pa odrasla folklorna skupina. Oboji skozi ples predstavljajo tudi madžarsko kulturno dediščino. S projektom »Folklorla zblizu in navdušuje«, nosilec katerega je TIC Moravske Toplice, želimo spodbuditi k bolj učinkoviti predstavitvi dediščine madžarske narodnostne manjšine ter k medsebojnemu sodelovanju in povezovanju z namenom spoznavanja narodnostnih skupnosti na mešanem območju. Projekt sofinancira Občina Moravske Toplice v okviru Programa povezanih z ohranjanjem identitete madžarskega naroda ter za podpiranje jezikovnih, kulturnih in drugih programov na narodnostno mešanem območju v občini Moravske Toplice.

V projektu sodelujeta partnerja DOŠ Prosenjakovci in KUD József Attila Motvarjevci. Slednji je svoj vložek dodal z zbiranjem prispevkov in gradiv o folklorni dediščini madžarske manjšine v lokalnem okolju. Zbrano gradivo bo objavljeno v dvojezični publikaciji o dediščini madžarske manjšine. V okviru projekta so se že izvedla **folklorna srečanja in nastopi**, kmalu sledijo še druge aktivnosti: predstavitev dediščine narodnostno mešanega območja v obliki **kviza**, ki ga konec aprila prirejamo na DOŠ Prosenjakovci, ter še eno srečanje folklor dvojezičnih osnovnih šol.

Več o projektnih aktivnostih sledi v dvojezičnem tekstu v naslednji številki.

Naj priložnostno izzveni povabilo na dogodek Ujemite čare pomladi, tokrat s pridihom madžarske dediščine, ki bo 27. aprila v Moravskih Toplicah pred starim lovskim domom. Manjkalo ne bo prekmurske kulinarike z madžarskim priokusom, kot tudi ne folklornih in glasbenih ritmov.

K sodelovanju vabljeni tudi turistična in druga društva iz celotne občine Moravske Toplice.

Pustite se kulinarčno razvajati v hotelu Diana, Murska Sobota

Obiščite nas na naših tradicionalnih prireditvah

- 22.03 do 24.03.2013 DNEVI DALMATINSKE KUHINJE
- 19.04. do 21.04.2013 DNEVI MAKEDONSKE KUHINJE
- 25.05.2013 17. BOGRAČIADA
- 14.06. do 16.06.2013 DNEVI TURIZMA OBČINE DOBROVNIK
- 28.06. do 30.06.2013 DNEVI SRBSKE KUHINJE

VSAKO SOBOTO V MESECU JULIJU in AVGUSTU TEMATSKI GLASBENI IN KULINARIČNI VEČERI NA LETNI TERASI SKLEJCA

- 27.07.2013 SOBOŠKA DIANINA NOČ
- 12.10.2013 FESTIVAL BUJTE REPE
- 09.11.2013 MARTINOVANJE
- 13., 14., 20. in 21.12.2013 ORGANIZIRANI ZAKLJUČKI LETA
- 31.12.2013 SILVESTROVANJE
- 01.01.2014 NOVOLETNI PLES

www.hotel-diana.si

IZRAVNAVA MEJ ZAKOLIČBE
UREDITVE MEJ VRIS OBJEKTA
PARCELACIJE OSTALE STORITVE
GEODETSKI NAČRTI

GEOHIŠA d.o.o.
GEODETSKE STORITVE IN POSREDOVANJE NEPREMIČNIN
PANONSKA ULICA 19 BELTINCI T: 051 378 037 | 05 90 88 583

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

APRIL 2013

Pripravlja: TIC Moravske Toplice, www.moravske-toplice.com

DOGODEK	OPIS	LOKACIJA	TERMIN	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
VELIKONOČNI SEJEM	Tradicionalni sejem s ponudbo izdelkov domačih obrti na temo velike noči. Termini tržnice: 29. 3. 2013: (14.00-18.00), 30. 3., 31. 3. in 1.4.2013: (9.00-13.00)	M. Toplice, park pred evangeličansko cerkvijo	29. 3. – 1. 4. 2013	TIC Moravske Toplice	02 38 15 20 www.moravske-toplice.com
GLEDALIŠKA PREDSTAVA ZAPUŠČINA	Gledališka skupina Kroške Tikvi pripravlja uro smeha. Vstopnice bodo naprodaj eno uro pred predstavo. Cena 5€ odrasli. Otroci do 10 leta starosti imajo prosti vstop.	M. Toplice, gasilski dom	30. 3. 2013 ob 19.00	KS Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice 02 538 15 20
10. VELIKONOČNI POHOD	Tradicionalen pohod po Fokovcih z okolico. Pohodnik prejme izdelek društva, prigrizke ter tople obroke. Dolžina poti: 10 km.	Fokovci, start pred gasilskim domom	1. 4. 2013 10.00 (zbiranje) 10.30 (start)	KTD – CEKER Fokovci	Kornelija Kianec 041 964 699 davorin.kianec@siol.net
2. JURJEV POHOD	Pohod po gričevnati pokrajini v Središču z okolico.	Središče, start pred gasilskim domom	21. 4. 2013, start ob 9.00	KD Antal Ferenc Središče	Silvija Šanca 051 360 863
KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA MURSKA SOBOTA	Dogodek poteka v sodelovanju s folklorno skupino OŠ Fokovci in komornim orkestrom OŠ Bogojina.	Fokovci, telovadnica OŠ	26. 4. 2013, 19.00	KTD – CEKER Fokovci	Kornelija Kianec - predsednica društva CEKER, 041 964 699
MORAVSKI TEK	Tekaške proge med 200 m in 9700 m.	M. Toplice z okolico	27. 4. 2013	OŠZ Moravske Toplice	Branko Recek 041 389 905
UJEMITE ČARE POMLADI	Odkrivajte folklorno in kulinarično pestrost dediščine na narodnostno mešanem območju občine Moravske Toplice, s posebnim madžarskim pridihom.	M. Toplice, pri starem lovskem domu	27. 4. 2013, pozno popoldan	Občina Moravske Toplice	02 538 15 20
PRVOMAJSKA TRŽNICA	Pestra ponudba izdelkov domačih obrti na stojnicah.	M. Toplice	30. 4. 17.00-20.00	Občina Moravske Toplice in TIC Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice 02 538 15 20
POSTAVITEV MLAJA IN PRIPRAVA KRESA	Mlaje bodo postavili ter prižgali kresove v več naseljih in vaseh občine Moravske Toplice. Dogodkov se udeležite tudi letos!	V Moravskih Toplicah in po naseljih v občini Moravske Toplice	30. 4. 2013 približno ob 20.00	TIC Moravske Toplice	02 538 15 20